INFORMATOR o **egzaminie ósmoklasisty** z **języka polskiego**

od roku szkolnego 2024/2025

dla uczniów słabosłyszących i niesłyszących

Centralna Komisja Egzaminacyjna
Warszawa 2025

Zespół redakcyjny:

Grzegorz Galewski (OSWG w Warszawie)
Wioleta Dobosz-Leszczyńska
Robert Chamczyk
Danuta Marchlewska (OKE Warszawa)
Hanna Wylężek
dr Wioletta Kozak (CKE)
dr Maria Romanowska
dr Marcin Smolik (CKE)

Recenzenci:

Kajetana Maciejska-Roczan
Elżbieta Barbara Puczyńska-Zasadzka
dr Tomasz Karpowicz

Informator został opracowany przez Centralną Komisję Egzaminacyjną we współpracy z okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi.

Centralna Komisja Egzaminacyjna
ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 22 536 65 00
sekretariat@cke.gov.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku
ul. Na Stoku 49, 80-874 Gdańsk
tel. 58 320 55 90
komisja@oke.gda.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie
ul. Adama Mickiewicza 4, 43-600 Jaworzno
tel. 32 784 16 00
sekretariat@oke.jaworzno.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie
os. Szkolne 37, 31-978 Kraków
tel. 12 683 21 01
oke@oke.krakow.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży
al. Legionów 9, 18-400 Łomża
tel. 86 473 71 20
sekretariat@oke.lomza.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi
ul. Ksawerego Praussa 4, 94-203 Łódź
tel. 42 664 80 50
sekretariat@lodz.oke.gov.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu
ul. Gronowa 22, 61-655 Poznań
tel. 61 854 01 60
sekretariat@oke.poznan.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie
ul. Józefa Bema 87, 01-233 Warszawa
tel. 22 457 03 35
info@oke.waw.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu
ul. Tadeusza Zielińskiego 57, 53-533 Wrocław
tel. 71 785 18 94
sekretariat@oke.wroc.pl

Spis treści

1. Opis egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego **5**
Wstęp **5**
Zadania na egzaminie **5**
Opis arkusza egzaminacyjnego **8**
Zasady oceniania **9**

2. Przykładowe zadania z rozwiązaniami **16**
Teksty literackie **16**
Stanisław Lem, *Rozprawa* 16
Juliusz Słowacki, *Balladyna* 28
Teksty nieliterackie **38**
Józef Bocheński, *Teoria męstwa* 38
Maria Ossowska, *Rycerz w średniowieczu* 44
Tematy wypracowań. Wypracowania o charakterze argumentacyjnym **60**
Tematy wypracowań. Wypracowania o charakterze twórczym **66**

1. Opis egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego

WSTĘP

Język polski jest jednym z obowiązkowych przedmiotów egzaminacyjnych na egzaminie ósmoklasisty i na egzaminie maturalnym.

Egzamin ósmoklasisty z języka polskiego sprawdza, w jakim stopniu uczeń VIII klasy szkoły podstawowej opanował wymagania określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej[1].

Informator prezentuje przykładowe zadania egzaminacyjne wraz z rozwiązaniami oraz wskazuje odniesienie zadań do wymagań podstawy programowej. Zadania w *Informatorze* nie wyczerpują wszystkich typów zadań, które mogą wystąpić w arkuszu egzaminacyjnym. Nie ilustrują również wszystkich wymagań z zakresu języka polskiego określonych w podstawie programowej. Dlatego *Informator* nie może być jedyną ani nawet główną wskazówką do planowania procesu kształcenia w szkole. Tylko realizacja wszystkich wymagań z podstawy programowej, zarówno ogólnych, jak i szczegółowych, może zapewnić wszechstronne wykształcenie polonistyczne uczniów, w tym ich właściwe przygotowanie do egzaminu ósmoklasisty.

ZADANIA NA EGZAMINIE

W arkuszu egzaminacyjnym znajdą się zarówno zadania zamknięte, jak i otwarte. Zadania zamknięte to takie, w których uczeń wybiera odpowiedź spośród podanych. Wśród zadań zamkniętych znajdą się m.in. zadania wyboru wielokrotnego, zadania typu prawda-fałsz oraz zadania na dobieranie.

Zadania otwarte to takie, w których uczeń samodzielnie formułuje odpowiedź. Wśród zadań otwartych znajdą się:

- zadania z luką, wymagające uzupełnienia zdania bądź krótkiego tekstu jednym lub kilkoma wyrazami
- zadania krótkiej odpowiedzi, wymagające stworzenia krótkiego tekstu, w tym zadania sprawdzające umiejętność tworzenia form użytkowych – ogłoszenia i zaproszenia
- zadanie rozszerzonej odpowiedzi, wymagające napisania wypracowania.

W zadaniach egzaminacyjnych szczególny nacisk zostanie położony na sprawdzanie umiejętności związanych z argumentowaniem, wnioskowaniem, formułowaniem opinii. Udzielenie poprawnej odpowiedzi będzie wymagało również kompetencji literackich (np. rozumienia sensu utworów), kulturowych (np. interpretacji plakatu), językowych (np. świadomego korzystania z różnych środków językowych).

[1] Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2024 r. poz. 996).

W arkuszu egzaminacyjnym mogą znaleźć się zadania sprawdzające znajomość treści i problematyki lektur obowiązkowych[2] lub zadania oparte na utworach literackich niebędących lekturą obowiązkową oraz zadania oparte na tekstach poetyckich – zarówno autorów wskazanych w podstawie programowej, jak i innych. Zadania te nie będą sprawdzały znajomości treści konkretnego utworu poetyckiego, ale sprawdzą umiejętność analizy i interpretacji tego typu tekstów.

Lektury obowiązkowe

Klasy IV–VI[3]
Lektury obowiązkowe (pozycje książkowe poznawane w całości)
1) Jan Brzechwa, *Akademia Pana Kleksa*
2) Janusz Christa, *Kajko i Kokosz. Szkoła latania* (komiks)
3) Clive Staples Lewis, *Opowieści z Narnii. Lew, czarownica i stara szafa*
4) Ferenc Molnár, *Chłopcy z Placu Broni*
5) John Ronald Reuel Tolkien, *Hobbit, czyli tam i z powrotem.*

Klasy VII i VIII
Lektury obowiązkowe (pozycje książkowe poznawane w całości)
1) Charles Dickens, *Opowieść wigilijna*
2) Aleksander Fredro, *Zemsta*
3) Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec*
4) Adam Mickiewicz*, Dziady* część II
5) Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książę*
6) Juliusz Słowacki, *Balladyna.*

Krótkie utwory literackie poznawane w całości, utwory literackie poznawane we fragmentach i utwory poetyckie
1) Jan Kochanowski, wybór fraszek, wybrana pieśń, treny VII i VIII
2) Adam Mickiewicz, *Reduta Ordona*, *Świtezianka*, *Pan Tadeusz* (księgi: I, II, IV, X, XI, XII)[4]
3) Sławomir Mrożek, *Artysta*
4) Henryk Sienkiewicz, *Latarnik*, *Quo vadis* (fragmenty)
5) Stefan Żeromski, *Syzyfowe prace* (fragmenty)[5].

[2] Nauczyciel języka polskiego jest zobowiązany do omówienia wszystkich lektur obowiązkowych **przed** egzaminem ósmoklasisty.
[3] W roku szkolnym 2024/2025 oraz 2025/2026 zadania w części I arkusza, które będą dotyczyły lektur obowiązkowych dla klas IV – VI, będą odnosić się wyłącznie do fragmentu lektury zamieszczonego w arkuszu egzaminacyjnym, nie będą sprawdzały znajomości treści lub problematyki całej lektury obowiązkowej.
[4] W części I arkusza zadania będą dotyczyć tylko fragmentów z ksiąg wskazanych w podstawie programowej, natomiast w wypracowaniu uczeń może odwołać się do znajomości całego utworu.
[5] Lista lektur obowiązkowych będzie zamieszczona na początku arkusza egzaminacyjnego.

Inne utwory literackie, do których uczeń może odwołać się w zadaniach otwartych krótkiej odpowiedzi oraz w wypracowaniu

Klasy IV–VI

Krótkie utwory literackie poznawane w całości, utwory literackie poznawane we fragmentach i utwory poetyckie, których znajomość nie będzie sprawdzana na egzaminie ósmoklasisty

1) René Goscinny, Jean-Jacques Sempé, *Mikołajek* (wybór opowiadań)
2) Ignacy Krasicki, wybrane bajki
3) Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz* (wybrane fragmenty, inne niż księgi: I, II, IV, X, XI, XII)
4) Józef Wybicki, *Mazurek Dąbrowskiego*
5) wybrane mity greckie, w tym mit o powstaniu świata oraz mity o Prometeuszu, o Syzyfie, o Demeter i Korze, o Dedalu i Ikarze, o Heraklesie, o Tezeuszu i Ariadnie
6) Biblia: stworzenie świata i człowieka oraz wybrane przypowieści ewangeliczne, w tym o talentach, o miłosiernym Samarytaninie
7) wybrane podania i legendy polskie
8) wybrane baśnie polskie i europejskie
9) Maria Konopnicka, *Rota*.

Utwory literackie wykreślone w podstawie programowej z 2024 r., do których uczeń także może odwołać się w zadaniach otwartych krótkiej odpowiedzi oraz w wypracowaniu w latach 2025–2028

Klasy IV–VI

1) Charles Perrault, *Kopciuszek*
2) Adam Mickiewicz, *Powrót taty*, *Pani Twardowska*
3) Bolesław Prus, *Katarynka*
4) Aleksander Puszkin, *Bajka o rybaku i rybce*
5) Henryk Sienkiewicz, *W pustyni i w puszczy*
6) Juliusz Słowacki, *W pamiętniku Zofii Bobrówny*
7) legendy polskie: o Lechu, o Piaście, o Kraku i Wandzie
8) mit o Orfeuszu i Eurydyce
9) przypowieści: o siewcy, o pannach roztropnych.

Klasy VII i VIII

1) Jan Kochanowski, treny I i V
2) Ignacy Krasicki, *Żona modna*
3) Adam Mickiewicz, *Śmierć Pułkownika*, wybrany utwór z cyklu *Sonety krymskie*, *Pan Tadeusz* (księgi: III, V, VI, VII, VIII, IX)
4) Melchior Wańkowicz, *Tędy i owędy* (wybrany reportaż).

W *Informatorze* zawarto przykładowe zadania sprawdzające znajomość treści i problematyki lektur obowiązkowych dla klas IV–VIII.

OPIS ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO

Egzamin ósmoklasisty z języka polskiego trwa do 225 minut.

Podczas egzaminu zdający otrzyma arkusz egzaminacyjny, który będzie się składał z dwóch części.

Część I arkusza będzie zawierać zadania zorganizowane wokół dwóch tekstów zamieszczonych w arkuszu:
a) tekstu literackiego (poezji, epiki albo dramatu) oraz
b) tekstu nieliterackiego (naukowego, popularnonaukowego albo publicystycznego).
Łącznie oba teksty będą liczyły nie więcej niż 800 wyrazów.
Większość zadań w tej części arkusza będzie się odnosić bezpośrednio do ww. tekstów.
Wśród zadań w tej części arkusza mogą pojawić się również:
- zadania zawierające fragmenty innych tekstów literackich i nieliterackich, teksty ikoniczne (np. plakat, reprodukcję obrazu), przysłowia, powiedzenia, frazeologizmy itp. ORAZ/LUB
- zadania samodzielne, nieodnoszące się do tekstów wymienionych w pkt a) lub b).

W tej części arkusza dla uczniów słabosłyszących i niesłyszących nie pojawią się zadania oparte na tekstach poetyckich niewymienionych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe z podaniem konkretnego tytułu.

W części I arkusza (około 20 zadań) uczeń będzie mógł zdobyć 25 punktów, w tym ok. 50% za zadania otwarte.

W części II arkusza znajdą się propozycje dwóch tematów wypracowań, z których uczeń będzie wybierał jeden i pisał tekst nie krótszy niż 150 wyrazów. Uczeń będzie dokonywał wyboru spośród:
a) tematu o charakterze twórczym (opowiadanie twórcze) oraz
b) tematu o charakterze argumentacyjnym (rozprawka, przemówienie).
Każdy temat będzie wymagał odwołania się do obowiązkowej lektury szkolnej ORAZ/LUB do utworu bądź utworów samodzielnie wybranych przez ucznia.
W tej części arkusza nie będzie zadań z załączonym fragmentem tekstu poetyckiego.

W części II arkusza (wypracowanie) uczeń będzie mógł zdobyć 20 punktów.

Za rozwiązanie zadań w obu częściach arkusza egzaminacyjnego będzie można uzyskać 45 punktów.

ZASADY OCENIANIA

Zadania zamknięte i zadania otwarte z luką

Zadanie zamknięte i zadanie otwarte z luką są oceniane zgodnie z jednym z następujących schematów:

1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

2 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna.
1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna lub odpowiedź niepełna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadania otwarte krótkiej odpowiedzi

Za rozwiązanie zadania otwartego krótkiej odpowiedzi będzie można otrzymać od 0 do 4 punktów. W tych zadaniach nie będzie oceniana poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna, chyba że w poleceniu zostanie określone inaczej. Schemat oceniania będzie opracowywany do każdego zadania odrębnie.

Zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi – wypracowanie

Za napisanie wypracowania będzie można otrzymać maksymalnie 20 punktów. Oceniając pracę, egzaminatorzy będą przydzielali punkty w każdym z poniższych kryteriów.
Z wyjątkiem kryterium 2., które jest odrębne dla wypowiedzi o charakterze twórczym i dla wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym, każda praca będzie oceniana według tych samych kryteriów. W przypadku kryterium 2. zapisy będą doprecyzowywane w odniesieniu do poszczególnych tematów w każdej sesji egzaminu ósmoklasisty.

1. Realizacja tematu wypowiedzi

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:
- wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu
- w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu
- wypowiedź jest w całości na temat.

2 pkt	• Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. • Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. • Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
1 pkt	• Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. • Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). ORAZ/LUB • W pracy występują fragmenty niedotyczące problemu wskazanego w poleceniu.
0 pkt	• Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. ALBO • Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).

Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium *Realizacja tematu wypowiedzi*, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

2. Elementy twórcze / Elementy retoryczne

	2. Elementy twórcze	*2. Elementy retoryczne*
	Wypowiedź o charakterze twórczym (np. opowiadanie)	**Wypowiedź o charakterze argumentacyjnym (np. rozprawka)**
	Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy: • narracja w opowiadaniu jest konsekwentnie prowadzona • wydarzenia są logicznie ułożone • fabuła jest urozmaicona, np. czy zawiera elementy typowe dla opowiadania, takie jak zwroty akcji, dialog, puenta • lektura wskazana w poleceniu została wykorzystana pobieżnie, czy w sposób ciekawy i twórczy.	Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy: • argumentacja w pracy jest wnikliwa • argumenty są poparte właściwymi przykładami • argumenty są przedstawione w sposób uporządkowany, np. są przedstawione od najbardziej do najmniej ważnego albo są zapisane w porządku argument – kontrargument.
5 pkt	• Funkcjonalna narracja. • Logiczny układ zdarzeń. • Urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 6 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja. • Twórcze wykorzystanie treści lektury.	• Pogłębiona argumentacja. • Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. • Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane.
4 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.
3 pkt	• Funkcjonalna narracja. • Logiczny układ zdarzeń. • Prosta fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 4 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja.	• Powierzchowna argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości. • Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. • Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane.
2 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.
1 pkt	• Narracja częściowo funkcjonalna. • Dopuszczalne usterki w logicznym układzie zdarzeń. • Prosta fabuła.	• Podjęta próba argumentowania. • Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

3. Kompetencje literackie i kulturowe

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:

- uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania, albo dobrze ilustrują to, o czym pisze
- uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma.

2 pkt	• Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). • Poprawność rzeczowa.
1 pkt	• Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). • Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

4. Kompozycja tekstu

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:

- kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie
- wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu
- wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli
- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

2 pkt	• Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. • Graficznie wyodrębnione akapity. • Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.
1 pkt	• Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. • Graficznie wyodrębnione akapity. • Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi.

0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

5. Styl

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:
- styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej
- styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy).

2 pkt	• Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi. • Jednolity.
1 pkt	Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu.
0 pkt	Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt.

6. Język

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in.:
- czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych
- czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.

W ocenie egzaminator uwzględni również liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

Oceniając język wypowiedzi, egzaminator najpierw oceni zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustali na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność środków / Zakres środków	1–6 błędów językowych	7–9 błędów językowych	10–13 błędów językowych	14 i więcej błędów językowych
Odpowiedni zakres środków językowych, tzn. leksyka stosowna / odpowiednia do realizacji tematu.	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt
Wąski zakres środków językowych, tzn. ograniczone leksyka, utrudniająca realizację tematu.	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt

Przykładowo, za wypowiedź, w której uczeń użył odpowiedniego zakresu środków językowych i popełnił 8 błędów językowych, egzaminator przyzna 3 pkt w tym kryterium.

7. Ortografia

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator uwzględni liczbę błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

2 pkt	Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.
1 pkt	2–3 błędy ortograficzne.
0 pkt	4 lub więcej błędów ortograficznych.

8. Interpunkcja

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator uwzględni liczbę błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

1 pkt	Nie więcej niż 9 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	10 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

Uwagi dodatkowe

1. Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, egzaminator oceni ją na 0 punktów.
2. Jeżeli w wypowiedzi uczeń w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź egzaminator przyzna 0 punktów.
3. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, egzaminator oceni ją na 0 punktów.
4. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp), egzaminator przyzna 0 punktów w każdym kryterium.
5. Funkcjonalność wykorzystania w wypracowaniu utworu literackiego nie oznacza konieczności omówienia przez zdającego wszystkich elementów fabuły, sensów utworu istotnych (z punktu widzenia egzaminatora) ze względu na zagadnienie sformułowane w temacie. Należy jednak pamiętać, że samo przywołanie imienia bohatera literackiego nie jest funkcjonalnym wykorzystaniem utworu.
6. Za utwór literacki w wypracowaniu nie uznaje się: powieści obrazkowej, mangi, scenariusza filmowego, gry komputerowej.
7. Jeżeli wypowiedź zawiera 130 wyrazów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: *realizacji tematu wypowiedzi*, *elementów twórczych/ elementów retorycznych* oraz *kompetencji literackich i kulturowych*. W pozostałych kryteriach egzaminator przyzna 0 punktów.
8. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia, wówczas egzamin z języka polskiego, w przypadku takiego ucznia, zostanie unieważniony.
9. W ocenie wypowiedzi uczniów, którym przyznano dostosowanie warunków przeprowadzania egzaminu, zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty* w danym roku szkolnym, stosuje się szczegółowe zasady oceniania rozwiązań zadań otwartych z języka polskiego uwzględniające specyficzne trudności w uczeniu się.
10. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem albo wypowiedzi aprobujących nieetyczne postępowanie bohatera. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.

Oznaczanie błędów w wypowiedzi pisemnej

Rodzaj błędu	Graficzny sposób oznaczenia	Przykład	Literowy sposób oznaczenia
błąd językowy (fleksyjny, składniowy, leksykalny, frazeologiczny, słowotwórczy, stylistyczny)	podkreślenie linią prostą	*Należy ufać przyjacielom.*	jęz. ALBO j.
błąd ortograficzny*	podkreślenie linią prostą	*Słońce gżeje.*	ort. ALBO o.
błąd interpunkcyjny	znak *X* w miejscu brakującego znaku przestankowego lub niepoprawnej interpunkcji	*Obiecał X że napisze list.*	int. ALBO i.
błędy logiczne	podkreślenie linią prostą	*Włożyłem kurtkę, bo było za gorąco.*	log.
fragment nie na temat	objęcie klamrą	*Fragment odbiegający od tematu.*	tem.
błąd graficzny**	podkreślenie linią prostą	*Stał przy głównej ulicy.*	graf.
błąd rzeczowy	podkreślenie linią prostą	*Był tam już Rudy, główny bohater „Opowieści wigilijnej”.*	rzecz.

* Za jeden błąd ortograficzny przyjmuje się kilkukrotne popełnienie przez ucznia błędu w tym samym wyrazie, a także powtarzanie tego samego błędu w zapisie wyrazów należących do tej samej rodziny (np. *kturzy*, *niekturzy*).

** Za błąd graficzny uznaje się:

- przestawienie liter w zapisie dwuznaków niebędące błędem językowym, np. *zsafa* zamiast *szafa*, *skzrynia* zamiast *skrzynia*, ale nie *hcemy* zamiast *chcemy,*
- nieprawidłowe umieszczanie lub całkowite opuszczanie kropek nad *i*, *j*, *ż* (wielką lub małą), znaków diakrytycznych w literach: *ć*, *ś*, *ź*, *ń* (wielkich lub małych) albo kreseczek w zapisie liter *t* i *ł*,

pod warunkiem że nie prowadzi to do powstania błędu ortograficznego lub językowego, np. zmiany znaczenia wyrazu.

2. Przykładowe zadania z rozwiązaniami

Przykładowe zadania dla uczniów słabosłyszących i niesłyszących należy analizować, porównując je z zadaniami standardowymi. Ułatwi to zrozumienie, na czym polega dostosowanie.

Teksty literackie

Tekst 1.

Stanisław Lem
ROZPRAWA

[1] Nasz dalszy lot był już poza wszelkim przewidywaniem. Kiedy Calder wyłączył silniki, sądziłem, że po prostu zdaje się na los szczęścia. Cyfry aż migotały w okienkach indykatorów, ale już nic nie było do obliczania. […] Calder zaczął rozpinać pasy, bardzo gwałtownie. Zacząłem robić to samo, bo domyśliłem się, że chce zerwać główny bezpiecznik przeciążenia, który jest na pulpicie, a przypasany nie mógł go dosięgnąć. Mając do dyspozycji pełną moc, mógł jeszcze wyhamować i uciec w przestrzeń, rozwinąwszy tych jakichś sto g[1]. Pęklibyśmy jak baloniki, ale uratowałby statek, no i siebie. Właściwie powinienem był pomyśleć już poprzednio, że nie może być człowiekiem, bo żaden człowiek nie byłby w stanie dokonywać obliczeń jak on… ale to sobie dopiero w tej chwili uświadomiłem. Chciałem go powstrzymać, zanim dojdzie do pulpitu, ale on był szybszy. Musiał być szybszy. „Nie odpinaj się!” – krzyknął do mnie dowódca. A do Caldera: „Nie ruszaj bezpiecznika!”. Calder nie zwrócił na to uwagi, już stał. „Cała naprzód!” – zawołał dowódca – i usłuchałem go. Miałem przecież drugi ster. Nie uderzyłem całą mocą od razu, wszedłem na pięć g, bo nie chciałem zabić Caldera – chciałem go tym uderzeniem odrzucić tylko od bezpieczników, ale on utrzymał się na nogach. Był to widok przerażający, panowie, bo żaden człowiek nie ustoi przy pięciu! Ustał, tyle że chwycił się pulpitu, zdarło mu skórę z obu dłoni i dalej trzymał się, bo pod tą skórą była stal. […]

[2] List ten pisze do pana członek załogi, który nie jest człowiekiem. […] Ogólnie rzecz biorąc, produkowanie nieliniowców ma tylko o tyle sens, o ile tak powstałe istoty górują nad człowiekiem w szerokim zakresie parametrów. Powtórzenie istniejącego człowieka nie miałoby żadnego sensu. Mogę więc panu wyjawić od razu, że jestem czterokrotnie mniej wrażliwy od człowieka na działanie przyspieszeń, potrafię jednorazowo znieść do siedemdziesięciu pięciu tysięcy rentgenów promieniowania bez szkody, posiadam zmysł (czujnik) radioaktywności, obywam się bez tlenu i żywności, potrafię wreszcie przeprowadzać pamięciowo bez jakiejkolwiek pomocy działania matematyczne w zakresie analizy, algebry, geometrii z szybkością tylko trzy razy mniejszą od szybkości wielkich maszyn cyfrowych. W porównaniu z człowiekiem jestem, o ile mogę to ocenić, pozbawiony w znacznym stopniu życia emocjonalnego. Mnóstwo spraw, absorbujących[2] człowieka, nic mnie nie obchodzi. […] Mam też poczucie obowiązkowości, wytrwałości, jestem zdolny do przyjaźni i szacunku wobec wartości intelektualnych. Nie czuję, bym działał na pokładzie *Goliata* pod przymusem, bo to, co robię, jest jedyną rzeczą, jaką umiem dobrze, a robienie czegoś w sposób solidny daje mi satysfakcję.

Stanisław Lem, *Rozprawa*, [w:] tegoż, *Opowieści o pilocie Pirxie*, Kraków 1968.

[1] Sto g – przeciążenie sto razy przekraczające ciążenie ziemskie, na przeciążenia ok. 10 g narażeni są piloci samolotów wojskowych i kosmonauci.
[2] Absorbujący – pochłaniający uwagę.

Zadanie 1. (0–1)

Na podstawie przytoczonego fragmentu utworu oceń prawdziwość poniższych sformułowań. Zaznacz P, jeśli sformułowanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Z przytoczonych fragmentów opowiadania wynika, że problematyka utworu Stanisława Lema dotyczy przyszłych relacji między ludźmi a robotami.	**P**	**F**
Fragmenty opowiadania skłaniają do refleksji o niebezpieczeństwach, jakie niesie ze sobą rozwój nauki i techniki.	**P**	**F**

Wymaganie ogólne
I. Kształcenie literackie i kulturowe.
1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich […].

Wymaganie szczegółowe
Klasy IV–VI
1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:
12) określa tematykę oraz problematykę utworu.

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
PP

Zadanie 2. (0–1)

Na podstawie przytoczonego fragmentu utworu wyjaśnij, jakie problemy mogą się wiązać z budowaniem robotów podobnych do ludzi.

……

……

……

Wymaganie ogólne
I. Kształcenie literackie i kulturowe.
1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich […].

Wymagania szczegółowe
Klasy IV–VI
1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:
   15) objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach;
   16) przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia.

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt
Roboty obdarzone świadomością mogą zachowywać się inaczej niż wyobrażali sobie ich twórcy. W opowiadaniu robot chciał zabić załogę statku.

Zadanie 3. (0–1)
Na podstawie przytoczonego fragmentu utworu *Rozprawa* sformułuj wniosek, który będzie stanowił przesłanie płynące z tekstu.

.....

.....

.....

.....

Wymaganie ogólne
I. Kształcenie literackie i kulturowe.
1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich […].

Wymagania szczegółowe
Klasy IV–VI
1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:
   16) przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia.
Klasy VII i VIII
1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:
   7) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji.

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi ocenione na 1 punkt
- *Rozwój nauki i techniki, na przykład konstruowanie robotów, sztucznej inteligencji, może prowadzić do niebezpiecznych i nieprzewidywalnych skutków, dlatego trzeba zachować ostrożność.*

- *Technika nigdy w pełni nie zastąpi człowieka. W opowiadaniu robot chciał zabić załogę statku kosmicznego, a ludzie temu zapobiegli.*

Zadanie 4. (0–1)

Odwołując się do tekstu Stanisława Lema, dokończ zdanie. Zaznacz dobrą odpowiedź.

Na podstawie tekstu można wnioskować, że cechami charakteru, które najmniej pasują do narratora pierwszego akapitu tekstu (członka załogi statku kosmicznego), są

A. odwaga i zdecydowanie.
B. bezwzględność i obojętność.
C. opanowanie i zimna krew.
D. umiejętność szybkiej oceny sytuacji.

Wymaganie ogólne
I. Kształcenie literackie i kulturowe.
1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich […].

Wymaganie szczegółowe
Klasy IV–VI
1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:
   9) charakteryzuje […] bohaterów w czytanych utworach.

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
B

Zadanie 5. (0–1)

Na podstawie fragmentu listu robota do dowódcy statku uzupełnij poniższe zdanie.

Robot pisze o sobie: *w porównaniu z człowiekiem jestem, o ile mogę to ocenić, pozbawiony w znacznym stopniu życia emocjonalnego*, jednak można mu przypisać pewne uczucia, np. …….....

Wymaganie ogólne
I. Kształcenie literackie i kulturowe.
1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich […].

Wymaganie szczegółowe
Klasy IV–VI
1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:
   9) charakteryzuje […] bohaterów w czytanych utworach.

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi
poczucie wyższości
dumę
satysfakcję z wykonywanych obowiązków
(wystarczy podanie jednej emocji)

Zadanie 6. (0–1)

Na podstawie przytoczonego fragmentu utworu oceń prawdziwość poniższych informacji. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

W opowiadaniu Stanisława Lema roboty nie mają nazwisk, tylko nazwy techniczne.	**P**	**F**
Nieliniowce to maszyny konstruowane w świecie, w którym żyje narrator opowiadania.	**P**	**F**

Wymaganie ogólne
II. Kształcenie językowe.
2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych […].

Wymagania szczegółowe
Klasy VII i VIII
2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:
1) dostrzega zróżnicowanie słownictwa […];
2) rozpoznaje nazwy osobowe […].

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
FP

Zadanie 7. (0–1)

Uzupełnij zdanie. Zaznacz odpowiedź spośród oznaczonych literami A i B oraz odpowiedź spośród oznaczonych literami C i D.

W zdaniu *Nasz dalszy lot był już poza wszelkim przewidywaniem* podmiotem jest

A	**B**	, który wyrażony jest	**C**	**D**	.

A. *nasz*
B. *lot*
C. zaimkiem
D. rzeczownikiem

Wymaganie ogólne
II. Kształcenie językowe.
2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych […].

Wymaganie szczegółowe
Klasy IV–VI
1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń:
8) nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach […].

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
BD

Zadanie 8. (0–1)

W opowiadaniu Stanisława Lema robot użył słowa *szacunek*. Wyjaśnij koledze znaczenie tego wyrazu użytego w zdaniu: *Jestem zdolny do przyjaźni i szacunku wobec wartości intelektualnych*.

……

……

Wymaganie ogólne
II. Kształcenie językowe.
2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych […].

Wymaganie szczegółowe
Klasy IV–VI
2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:
4) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi; rozpoznaje wyrazy wieloznaczne, rozumie ich znaczenie w tekście […].

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt
Chodzi o to, że robot docenia wytwory ludzkiego umysłu i podziela wartości właściwe ludziom.

Zadanie 9. (0–2)

9.1. Wyjaśnij różnicę w pisowni cząstki *nie* w wyrazach podkreślonych w zdaniach:

List ten pisze do pana członek załogi, który <u>nie jest</u> człowiekiem.* […] *Ogólnie rzecz biorąc, produkowanie <u>nieliniowców</u> ma tylko o tyle sens, o ile tak powstałe istoty górują nad człowiekiem w szerokim zakresie parametrów.

.....

.....

9.2. Spółdzielnia Mieszkaniowa „Jutrzenka” wystosowała poniższe komunikaty do mieszkańców. Uzupełnij je odpowiednią formą wyrazów umieszczonych w nawiasie.

Prosimy o …….
(nie parkować) na miejscu
oznaczonym kopertą.

Mieszkańcu!
……..
(nie wypuszczać) psa na trawnik!

Wymaganie ogólne

II. Kształcenie językowe.

5. Kształcenie umiejętności poprawnego […] pisania zgodnego z zasadami […] pisowni polskiej.

Wymaganie szczegółowe

Klasy VII i VIII

4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:

4) zna zasady pisowni […] partykuły *nie* z różnymi częściami mowy.

10.1. (0–1)
Zasady oceniania
1 pkt – poprawne wyjaśnienie pisowni cząstki *nie* z czasownikami i z rzeczownikami.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Cząstkę „nie" z rzeczownikami piszemy łącznie, a z czasownikami – rozdzielnie.

10.2. (0–1)
Zasady oceniania
1 pkt – poprawne utworzenie obu form.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
nieparkowanie;
Nie wpuszczaj

Zadanie 10. (0–1)

Na podstawie fragmentu opowiadania Stanisława Lema *Rozprawa* określ jedną cechę dowodzącą, że tekst jest utworem fantastycznonaukowym, oraz podaj jeden przykład ilustrujący tę cechę.

.....

.....

.....

Wymaganie ogólne
I. Kształcenie literackie i kulturowe.
2. […] umiejętność mówienia o [utworach] z wykorzystaniem potrzebnej terminologii.

Wymaganie szczegółowe
Klasy IV–VI
1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:
   3) […] rozpoznaje odmiany […] opowiadania, np. […] fantastycznonaukowe […].

Zasady oceniania
1 pkt – podanie jednej cechy popartej przykładem.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi ocenione na 1 punkt
- *Wykorzystanie rozwoju nauki i techniki – statek kosmiczny.*
- *Słownictwo techniczne, naukowe – przyspieszenia, radioaktywność.*

Zadanie 11. (0–3)

Przeczytaj poniższy fragment utworu.

SKIERKA
śpiewa do ucha WDOWY

Matko, w lesie są maliny,
Niechaj idą w las dziewczyny.
Która więcej malin zbierze,
Tę za żonę pan wybierze.

11.1. Podaj tytuł utworu, z którego pochodzi przytoczony fragment.

Tytuł: ……

11.2. Podaj imiona dwóch dziewcząt, które mają *zbierać maliny*.

.....

11.3. Czy Skierka mógłby o sobie powiedzieć, tak jak autor listu do dowódcy statku kosmicznego, że *nie jest człowiekiem*? Uzasadnij swoją odpowiedź.

……

……

……

Wymagania ogólne
I. Kształcenie literackie i kulturowe.
1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich […].
2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej […].

11.1. (0–1)
Wymaganie szczegółowe
Klasy VII i VIII
Lektura obowiązkowa:
Juliusz Słowacki, *Balladyna.*

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Balladyna

11.2. (0–1)
Wymagania szczegółowe
Klasy VII i VIII
Lektura obowiązkowa:
Juliusz Słowacki, *Balladyna.*
Klasy IV–VI
1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:
    11) wskazuje w utworze bohaterów głównych […].

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne podanie imion dwóch bohaterek.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Alina i Balladyna

11.3. (0–1)
Wymagania szczegółowe
Klasy IV–VI
1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:
    2) […] rozróżnia elementy […] fantastyczne w utworach […];
    9) charakteryzuje […] bohaterów w czytanych utworach.

Zasady oceniania
1 pkt – przedstawienie i uzasadnienie stanowiska na temat fantastycznego charakteru postaci literackiej (Skierki z *Balladyny*).
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt
Tak, Skierka mógłby tak o sobie powiedzieć, bo jest duszkiem, diablikiem, sługą Goplany.

Zadanie 12. (0–1)

Na stronie internetowej Polskiego Radia można znaleźć następującą informację.

JEDYNKA | DWÓJKA | TRÓJKA | CZWÓRKA | POLSKIE RADIO 24 | ••• | SŁUCHAJ

Największe zagrożenie dla ludzkości? Nowe technologie

IAR

Takie wnioski można wyciągnąć ze specjalnego raportu opublikowanego przez Uniwersytet Oksfordzki.

Foto: Glow Images/East News

Według szefa Instytutu Przyszłości Człowieka, dr Nicka Bostroma, potencjalne niebezpieczeństwo stwarza syntetyczna biologia, nanotechnologie czy sztuczna inteligencja.

Zabierz głos w dyskusji – napisz komentarz, w którym przedstawisz swoje stanowisko i poprzesz je jednym argumentem.

J. Nowak
13:15

Re: Największe zagrożenie dla ludzkości? Nowe technologie

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Odpowiedz **Cytuj**

Wymaganie ogólne

III. Tworzenie wypowiedzi.

5. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania […].

Wymagania szczegółowe

Klasy VII i VIII

1. Elementy retoryki. Uczeń:

   4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu […] tekstów argumentacyjnych;

   7) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie.

Zasady oceniania

1 pkt – napisanie komentarza, który zawiera stanowisko „za” lub „przeciw” poparte poprawnym argumentem.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi ocenione na 1 punkt

- *Uważam, że technologie nie są największym zagrożeniem dla ludzkości, jeśli są wykorzystywane przez ludzi odpowiedzialnie, np. dla ratowania życia. Dlatego warto je wspierać i nie obawiać się nowych rozwiązań.*
- *Sądzę, że największym zagrożeniem dla ludzkości są nowe technologie, ponieważ wynalazki z dziedzin takich jak chemia, biologia czy informatyka mogą stanowić zagrożenie dla życia, jeśli zostaną wykorzystane przez osobę, która ma złe zamiary lub niechcący nieumiejętnie się nimi posłuży.*

Tekst 2.

Juliusz Słowacki

BALLADYNA

KIRKOR
do wdowy
Słuchajcie, matko! na świat wyjechałem
Szukać ubogiej i cnotliwej żony;
Dalej nie jadę, bo tu napotkałem
Cudowne bóstwa!... […]
[…] Dziś nie umiem
Wybrać…
[…]
Proszę o rękę jednej z córek… […]

WDOWA
Córka moja?...
Ja mam dwie córki – ale Balladyna…

KIRKOR
Czy starsza?

WDOWA
Tak jest… a młodsza Alina
Także jak anioł…

KIRKOR
do siebie
Jaki wybór trudny!
Starsza jak śniegi – u tej warkocz cudny,
Niby listkami brzoza przyodziana;
Ta z alabastrów – a ta zaś różana –
Ta ma pod rzęsą węgle – ta fijołki –
Ta jako złote na zorzy aniołki,
A ta zaś jako noc biała nad rankiem.
[…]
Więc obie kochać, a jedną zaślubić?
Lecz którą kochać? którą tylko lubić?...
[…]

KIRKOR
Któraż z was, dziewice,
Będzie mię więcej kochała po ślubie?
Jak będzie kochać? lubić, co ja lubię?
Jak mi rozchmurzać gniewu nawałnice?

BALLADYNA
O panie! Jeśli w zamku są czeluście,
Z czeluści ogień bucha, a ty każesz
Wskoczyć – to wskoczę. Jeśli na odpuście
Ksiądz nie rozgrzeszy, to wezmę na siebie
Śmiertelne grzechy, którymi się zmażesz.
Jeżeli dzida będzie mierzyć w ciebie,
Stanę przed tobą i za ciebie zginę…
Czegóż chcesz więcej?...
[…]

KIRKOR
do Aliny
A ty, młodsza dziewo,
Co mi przyrzekasz?

ALINA
Kochać i być wierną.
[…]
Jeśli mnie wybierzesz,
[…] to musisz obiecać,
Że mię do zamku twojego zabierzesz
Z matką i siostrą… Bo któż będzie matce
Gotować garnek? kto ogień rozniecać?
Ona nie może zostać w biednej chatce,
Kiedy ja będę w pałacach mieszkała.
Patrz, ona siwa jak różyczka biała. […]

BALLADYNA
Byłabym poczwarą
Niegodną twojej ręki, ale piekła,
Żebym się matki kochanej wyrzekła.
Prócz matki, siostry, wszystko ci poświęcę.

Juliusz Słowacki, *Balladyna*, Wrocław 1984.

Zadanie 1. (0–1)

Na podstawie przytoczonego fragmentu utworu oceń prawdziwość poniższych informacji. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

W rozmowie uczestniczą postacie ze świata realnego i ze świata fantastycznego.	**P**	**F**
Bohaterami dramatu są postacie znane z polskiej historii.	**P**	**F**

Wymagania ogólne
I. Kształcenie literackie i kulturowe.
1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich […].
2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej […].

Wymagania szczegółowe
Klasy IV–VI
1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:
   2) rozpoznaje fikcję literacką; rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach.
Klasy VII i VIII
1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:
   10) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, np.: […] historyczny, kulturowy […].
Lektura obowiązkowa:
Juliusz Słowacki, *Balladyna*.

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
FF

Zadanie 2. (0–2)
Na podstawie wypowiedzi bohaterek w podanym fragmencie sformułuj po jednym argumencie, którym posłużyła się każda z sióstr, aby przekonać Kirkora do siebie.

Argument sformułowany na podstawie wypowiedzi Aliny:

.....

.....

Argument sformułowany na podstawie wypowiedzi Balladyny:

.....

.....

Wymagania ogólne
I. Kształcenie literackie i kulturowe.
1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich […].
2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej […].
III. Tworzenie wypowiedzi.
5. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania […].

Wymagania szczegółowe
Klasy IV–VI
1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:
   9) charakteryzuje […] bohaterów w czytanych utworach.
Klasy VII i VIII
1. Elementy retoryki
   4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia […] argumentów […].
Lektura obowiązkowa:
Juliusz Słowacki, *Balladyna*.

Zasady oceniania
2 pkt – sformułowanie dwóch poprawnych argumentów – po jednym na podstawie wypowiedzi każdej bohaterki.
1 pkt – sformułowanie jednego poprawnego argumentu.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi
Argument sformułowany na podstawie wypowiedzi Aliny:
- *Alina powinna zostać jego żoną, ponieważ jest uczciwa i będzie kochała Kirkora całym sercem.*
- *Będzie dobrą żoną, ponieważ obdarzy go miłością i będzie lojalna wobec niego.*

Argument sformułowany na podstawie wypowiedzi Balladyny:
- *Balladyna zasługuje na miłość Kirkora i powinna zostać jego żoną, ponieważ poświęci dla niego własne życie.*
- *Będzie dobrą żoną, ponieważ będzie posłuszna, natomiast aby ochronić Kirkora, gotowa będzie oddać za niego życie.*

Zadanie 3. (0–1)

Na podstawie znajomości całego utworu oceń prawdziwość poniższych sformułowań. Zaznacz P, jeśli sformułowanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Potwierdzenie szczerości słów Balladyny *Prócz matki, siostry, wszystko ci poświęcę* można odnaleźć w kolejnych wydarzeniach przedstawionych w utworze.	**P**	**F**
Zakończenie utworu dowodzi, że na losy tytułowej bohaterki miały wpływ siły nadprzyrodzone.	**P**	**F**

Wymagania ogólne
I. Kształcenie literackie i kulturowe.
1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich […].
2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej […].

Wymagania szczegółowe
Klasy IV–VI
1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:
7) opowiada o wydarzeniach fabuły;
12) określa tematykę oraz problematykę utworu.
Klasy VII i VIII
Lektura obowiązkowa:
Juliusz Słowacki, *Balladyna*.

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
FP

Zadanie 4. (0–1)
Czym różni się sposób widzenia świata przez Alinę od sposobu widzenia świata przez Balladynę? Sformułuj wniosek na podstawie poniższego fragmentu.

ALINA
Ach, pełno malin – a jakie różowe!
A na nich perły rosy kryształowe.
Usta Kirkora takie koralowe
Jak te maliny… […]

BALLADYNA
Jak mało malin! a jakie czerwone
By krew. – Jak mało – w którą pójdę stronę?
Nie wiem... A niebo jakie zapalone
Jak krew... Czemu ty, słońce, wschodzisz krwawo?

.....

.....

.....

Wymagania ogólne
I. Kształcenie literackie i kulturowe.
1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich […].
2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej […].
III. Tworzenie wypowiedzi.
5. Poznawanie podstawowych zasad retoryki […].

Wymagania szczegółowe
Klasy IV–VI
1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:
   9) charakteryzuje […] bohaterów w czytanych utworach.
Klasy VII i VIII
1. Elementy retoryki. Uczeń:
   6) przeprowadza wnioskowanie […].
Lektura obowiązkowa:
Juliusz Słowacki, *Balladyna*.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne sformułowanie wniosku odnoszącego się do obu bohaterek.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt
Alina jest optymistką, która widzi otaczającą rzeczywistość jako przyjazną. Z ufnością obserwuje otaczający ją świat. Natomiast Balladyna jest niepewna, czuje się zagrożona.

Zadanie 5. (0–1)

Dokończ poniższe zdania w taki sposób, aby ich treść zawierała prawdziwe informacje.

W zaprezentowanym fragmencie utworu (s. 28.–29.) wyrażenia: „*do wdowy*”, „*do siebie*”, „*do Aliny*” to charakterystyczny dla dramatu przykład tekstu zwanego ..... .
Umożliwia on lepsze zrozumienie utworu, ponieważ zastępuje nieobecnego w dramacie ..... .

Wymaganie ogólne
I. Kształcenie literackie i kulturowe.
2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej […] oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii.

Wymagania szczegółowe
Klasy VII i VIII
1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:
   1) rozpoznaje rodzaje literackie: […] dramat; określa cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów [...];
   3) wskazuje elementy dramatu […] didaskalia […].

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne dokończenie obu zdań.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
1. zdanie – *didaskaliami* lub *tekstem pobocznym*
2. zdanie – *narratora*

Zadanie 6. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie 1., 2. albo 3.

Wyraz *dziewo* użyty w wypowiedzi Kirkora we współczesnej polszczyźnie jest

A.	archaizmem,	ponieważ	**1.**	wyszedł z powszechnego użycia w języku.
			2.	często stosuje się go w potocznym języku.
B.	neologizmem,		**3.**	niedawno pojawił w języku polskim.

Wymaganie ogólne

II. Kształcenie językowe.

3. Poznawanie podstawowych pojęć oraz terminów służących do opisywania języka […].

Wymaganie szczegółowe

Klasy VII i VIII

2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:

1) dostrzega zróżnicowanie słownictwa, w tym rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu ([…] archaizmy […]) […].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A1

Zadanie 7. (0–2)

Obejrzyj zamieszczony poniżej plakat Andrzeja Pągowskiego do spektaklu teatralnego *Balladyna* według Juliusza Słowackiego.

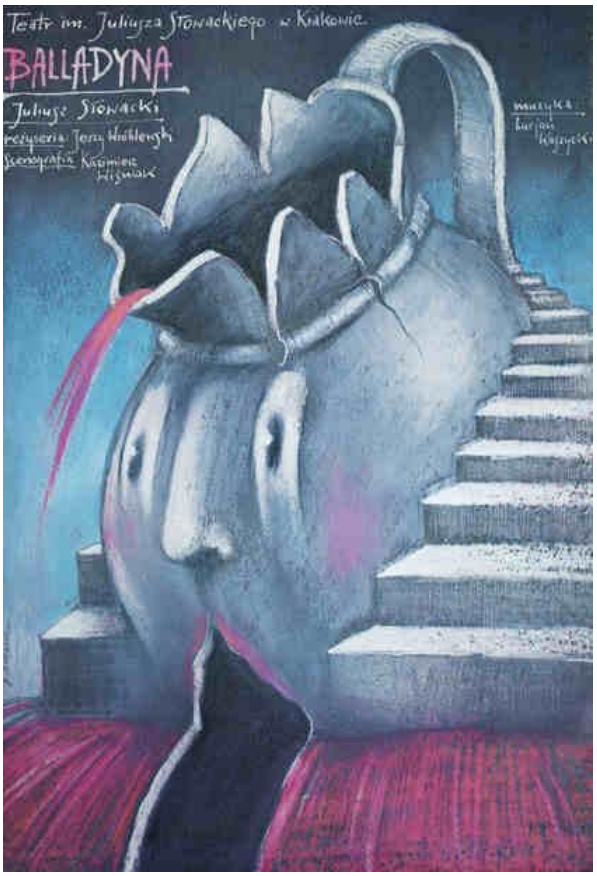

www.pinterest.pl

Andrzej Pągowski za pomocą różnych elementów graficznych przedstawił swoją interpretację dramatu Juliusza Słowackiego. Wybierz jeden z tych elementów i wyjaśnij jego sens w kontekście całego utworu.

.....

.....

.....

Wymagania ogólne

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich oraz innych tekstów kultury.
2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej […].
3. Kształtowanie umiejętności uczestniczenia w kulturze polskiej […].

Wymagania szczegółowe
Klasy IV–VI
2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:
12) dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny […].
Klasy VII i VIII
1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:
10) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, np. […] kulturowy […].
Lektura obowiązkowa:
Juliusz Słowacki, *Balladyna*.

Zasady oceniania
1 pkt – wskazanie elementu graficznego i wyjaśnienie jego sensu w kontekście całego utworu.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi ocenione na 1 punkt
- *Czerwień, która pojawia się na plakacie, jest również obecna w dramacie. Czerwone maliny są symbolem miłości i pożądania, które prowadzą do małżeństwa z Kirkorem.*
- *Ciecz wylewająca się z dzbana symbolizuje krew, którą Balladyna niejednokrotnie przelała, aby osiągnąć zamierzony cel – awans społeczny, władzę i majątek.*
- *Schody symbolizują dążenie do władzy i trudności, które napotyka się po drodze.*

Zadanie 8. (0–2)
Wymień bohatera lektury obowiązkowej – innej niż *Balladyna* – na którego miał wpływ świat fantastyczny. Podaj tytuł utworu, wskaż bohatera i wyjaśnij, na czym ten wpływ polegał.

Tytuł: .....

Bohater: .....

Wpływ świata fantastycznego na bohatera: .....

.....

.....

Wymagania ogólne
I. Kształcenie literackie i kulturowe.
1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich […].
2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej [...].

Wymaganie szczegółowe
Klasy IV–VI
1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:
2) […] rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne podanie tytułu i bohatera utworu oraz podanie wyjaśnienia.
1 pkt – poprawne podanie tytułu utworu i podanie wyjaśnienia ALBO poprawne podanie bohatera i podanie wyjaśnienia.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 punkty

Tytuł: *Opowieść wigilijna*
Bohater: *Ebenezer Scrooge*
Wpływ świata fantastycznego na bohatera: *Skąpy i nieżyczliwy właściciel kantoru, który gnębił swoich pracowników, po nawiedzeniu go przez duchy zrozumiał swoje błędy i stał się dobrym człowiekiem.*

Teksty nieliterackie

Tekst 1.

Józef Bocheński

TEORIA MĘSTWA

[1] „Odważnym” nazywamy czyn, którym dany człowiek (czy zwierzę) stara się osiągnąć swój cel mimo grożącego przy tym niebezpieczeństwa. Nazwę „odwagi” nosi tendencja do takich czynów, skłonność do przełamywania niebezpieczeństw. Niezmiernie ważną rzeczą jest jednak zrozumienie, że męstwo jest czymś więcej niż odwaga: każde męstwo jest odwagą, ale nie każda odwaga jest męstwem.

[2] Różnica między nimi polega najpierw na tym, że odważne może być także zwierzę, mężnym tylko człowiek. Mówimy bez trudności o odważnym psie, jeśli idzie na dzika bez obaw, o odważnym koniu i tak dalej – natomiast nie można mówić o mężnych zwierzętach: „mężnym” nazywamy tylko człowieka. Zatem męstwo zawiera w sobie jakiś czynnik specyficznie ludzki, tylko u człowieka spotykany.

Otóż jedyną zasadniczą różnicą między zwierzęciem a człowiekiem jest to, że człowiek posiada władze duchowe, rozum i wolę, których nie mają zwierzęta. Różnica między odwagą a męstwem polegać musi zatem na udziale rozumu i woli w męstwie i jego braku w odwadze jako takiej.

Ale to nie wystarcza: są mianowicie wypadki, w których także ludzi nazywamy „odważnymi”, nie przypisując im mimo to męstwa. […] Bandyta wykonujący śmiały napad na bank jest niewątpliwie człowiekiem odważnym – ale zmysł etyczny zakazuje nazwać go „mężnym”. Mężny jest za to żołnierz na wojnie, podróżnik w niebezpieczeństwach żywiołowych, strażak przy pożarze. Wchodzi więc w rachubę jakiś czynnik etyczny […].

[3] Cztery cechy składają się zatem na pojęcie mężnego czynu. Taki czyn musi być odważny, ale poza tym rozumny, etyczny, połączony z wielkim niebezpieczeństwem. Do pojęcia odwagi nie wchodzi ani rozumność, ani etyczność i wystarcza jakiekolwiek niebezpieczeństwo.

Józef Bocheński, *Dzieła zebrane. Etyka*, Kraków 1995.

Zadanie 1. (0–1)

Na podstawie przytoczonego tekstu oceń prawdziwość poniższych informacji. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F – jeśli jest fałszywa.

Odwaga ma szerszy zakres znaczeniowy od męstwa.	**P**	**F**
Męstwo i odwaga to pojęcia, które odnoszą się do zachowań zarówno zwierząt, jak i ludzi.	**P**	**F**

Wymagania ogólne

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia […] innych tekstów kultury.

II. Kształcenie językowe.

3. Poznawanie podstawowych pojęć oraz terminów służących do opisywania języka […].

Wymagania szczegółowe
Klasy IV–VI
2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:
2) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio.
Klasy VII i VIII
2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:
5) rozróżnia […] zakres znaczeniowy wyrazu.

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
PF

Zadanie 2. (0–1)

W kontekście tekstu Józefa Bocheńskiego określ, które z poniższych zachowań można nazwać mężnym. Zaznacz dobrą odpowiedź.

A. Skok na bungee.
B. Ratowanie tonącego.
C. Wejście do klatki z lwem.
D. Mówienie prawdy prosto w oczy.

Wymaganie ogólne
I. Kształcenie literackie i kulturowe.
1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia […] innych tekstów kultury.

Wymaganie szczegółowe
Klasy IV–VI
2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:
2) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio.

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
B

Zadanie 3. (0–1)

Uzupełnij poniższe zdanie. Wybierz odpowiedź spośród oznaczonych literami A i B oraz odpowiedź spośród oznaczonych literami C i D.

Przywołane w tekście Józefa Bocheńskiego sytuacje napadu na bank, pracy strażaka przy pożarze czy walki żołnierza na wojnie to | **A** | **B** | , które | **C** | **D** | słuszność wywodu.

A. argumenty
B. przykłady
C. potwierdzają
D. negują

Wymagania ogólne
I. Kształcenie literackie i kulturowe.
1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia […] innych tekstów kultury.
III. Tworzenie wypowiedzi.
5. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania […].

Wymagania szczegółowe
Klasy IV–VI
2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:
2) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio.
Klasy VII i VIII
1. Elementy retoryki. Uczeń:
5) odróżnia przykład od argumentu.

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
BC

Zadanie 4. (0–1)

Spośród podanych wyrazów dobierz synonim słowa „mężny” zgodnie z wymową tekstu Józefa Bocheńskiego.

1. brawurowy
2. dzielny
3. rezolutny
4. bojowy

Wpisz wybrany wyraz: ……

Wymagania ogólne
I. Kształcenie literackie i kulturowe.
1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia […] innych tekstów kultury.

II. Kształcenie językowe.
6. Rozwijanie wiedzy o elementach składowych wypowiedzi […] pisemnych oraz ich funkcjach w strukturze tekstów i w komunikowaniu się.

Wymagania szczegółowe
Klasy IV–VI
2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:
2) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio.
2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:
8) rozróżnia synonimy […] rozumie ich funkcje w tekście i stosuje we własnych wypowiedziach.
Klasy VII i VIII
2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:
5) rozróżnia treść i zakres znaczeniowy wyrazu.

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
dzielny

Zadanie 5. (0–1)

Czy odbicie Rudego, bohatera *Kamieni na szaniec*, z rąk wroga, można nazwać czynem mężnym, czy – odważnym? Uzasadnij swoją odpowiedź, odwołując się do znajomości utworu Aleksandra Kamińskiego.

……

……

……

Wymagania ogólne
I. Kształcenie literackie i kulturowe.
1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich oraz innych tekstów kultury.
2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej […].

Wymagania szczegółowe
Klasy IV–VI
1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:
18) wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach […].
2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:
2) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio.

Klasy VII i VIII
Lektura obowiązkowa:
Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec.*

Zasady oceniania
1 pkt – zajęcie stanowiska i jego uzasadnienie z odwołaniem do treści lektury.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt
Odbicie Rudego było czynem mężnym, ponieważ przyjaciele narażali swoje życie, aby uratować Rudego – w czasie akcji pod Arsenałem został ranny Alek, inny bohater „Kamieni na szaniec".

Zadanie 6. (0–1)

Wyjaśnij, jaką funkcję pełnią poszczególne części tekstu *Teoria męstwa* oznaczone numerami 1.–3.

.....

.....

.....

Wymaganie ogólne
I. Kształcenie literackie i kulturowe.
1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia […] innych tekstów kultury.

Wymagania szczegółowe
Klasy IV–VI
2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:
   4) dostrzega relacje między częściami wypowiedzi (np. […] wstęp, rozwinięcie, zakończenie).
Klasy VII i VIII
2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:
   2) porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź uwzględniająca trzy części tekstu.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt
Część 1. stanowi wstęp, wprowadzenie do rozważań na temat męstwa i odwagi, część 2. to rozwinięcie, zilustrowanie przykładami wskazanej różnicy w pojęciach, a część 3. stanowi podsumowanie, wskazanie cech odróżniających obie postawy.

Zadanie 7. (0–1)

Wyjaśnij, czemu służy wprowadzenie do tekstu Józefa Bocheńskiego sformułowań takich jak: *najpierw, otóż, ale to nie wystarcza, zatem*.

……

……

Wymagania ogólne

I. Kształcenie literackie i kulturowe.
1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia […] innych tekstów kultury.
II. Kształcenie językowe.
6. Rozwijanie wiedzy o elementach składowych wypowiedzi […] pisemnych oraz ich funkcjach w strukturze tekstów i w komunikowaniu się.

Wymagania szczegółowe

Klasy IV–VI
2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:
9) zna […] zasady spójności formalnej i semantycznej tekstu.
Klasy VII i VIII
2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:
2) porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie.

Zasady oceniania

1 punkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Wymienione wyrazy pozwalają uzyskać spójność tekstu.

Tekst 2.

Maria Ossowska

RYCERZ W ŚREDNIOWIECZU

Przebiegnijmy główne rysy, które miały charakteryzować ideał rycerza. […]

Rycerz musiał być w zasadzie dobrze urodzony. Mówię „ w zasadzie”, bo można było być pasowanym na rycerza za szczególne sukcesy bojowe. Można było także – i to zdarzało się coraz częściej w związku z rozrostem miast i wzmaganiem się ich znaczenia – nabyć ten przywilej. [...]

Od rycerza oczekiwano, by był nieustannie zaprzątnięty swoją sławą. Szlacheckie pochodzenie – pisał uczeń Arystotelesa – Teofrast – ma to do siebie, że człowiek, któremu przysługuje, jest bardziej chciwy sławy niż inni. Wymagała ona ciągłego podtrzymywania, ciągłej próby. [...] Duma jest w pełni usprawiedliwiona, byle nie przesadna. [...]

Kto chce należeć do rycerzy, musi rozpocząć nowe życie, modlić się, unikać grzechu, pychy i podłości. Musi on bronić Kościoła, wdowy i sieroty, a także opiekować się ludnością. Musi być waleczny, lojalny i nie pozbawiać nikogo jego własności. Obowiązuje go wojna w słusznej sprawie. Musi być wielkim podróżnikiem szukającym udziału w turniejach i walczącym dla damy swego serca.

Gdy mówimy o rycerskości dzisiaj, mamy zwykle na myśli przede wszystkim postawę wobec wroga i wobec kobiety. Wejrzyjmy kolejno w jej bardziej szczegółową charakterystykę.

O chwale rycerza decydowało nie tyle zwycięstwo, ile to, jak walczył. Walka mogła dla niego bez ujmy kończyć się klęską i śmiercią […]. Śmierć na polu walki była nawet dobrym zakończeniem jego biografii, bo trudno było dopuścić do życia w starczym niedołęstwie. Fair play[1] obowiązujący w walce, dyktowany był [...] przez szacunek dla przeciwnika, dumę, postawę zabawową, lęk przed odwzajemnieniem i wreszcie humanitaryzm. [...] Jeżeli rycerz, z którym się walczyło, spadł z konia (a w zbroi nie mógł podnieść się o własnych siłach), ten, kto go strącił, sam także zsiadał z konia, żeby wyrównać szanse.

Maria Ossowska, *Ethos rycerski i jego odmiany,* Warszawa 1989.

[1] Fair play – z ang. ‘uczciwa gra’.

Zadanie 1. (0–2)

Uzupełnij poniższy tekst w taki sposób, aby stanowił streszczenie fragmentu *Rycerz w średniowieczu* Marii Ossowskiej.

Tematem tekstu Marii Ossowskiej jest ……

…… .

Autorka skupia się na ……

……

i dowodzi, że ……

…… .

Wymagania ogólne

I. Kształcenie literackie i kulturowe.
1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia […] innych tekstów kultury.
III. Tworzenie wypowiedzi.
1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi […] pisemnych.

Wymagania szczegółowe

Klasy IV–VI
2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:
    3) określa temat i główną myśl tekstu.
Klasy VII i VIII
2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:
    1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje […].
2. Mówienie i pisanie. Uczeń:
    2) wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, […] streszcza […].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne określenie tematu i tego, co na ten temat powiedziano w tekście; zachowanie właściwego poziomu uogólnienia.
1 pkt – poprawne określenie tematu i tego, co na ten temat powiedziano w tekście; zaburzony poziom uogólnienia.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Uwaga.
Uczeń otrzymuje 0 punktów, jeśli jego wypowiedź w całości składa się z fragmentów przepisanych z tekstu „Rycerz w średniowieczu”.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 punkty

Tematem tekstu Marii Ossowskiej jest *kodeks rycerski*. Autorka skupia się na *przedstawieniu warunków, jakie powinien spełniać ktoś, kto pretenduje do miana rycerza*, i dowodzi, że *zasady zachowania i postawy, które prezentuje w artykule, czyniły rycerzy ludźmi honoru, godnymi najwyższego uznania*.

Zadanie 2. (0–3)

Uzupełnij tabelę. Wpisz trzy cechy, jakie według Marii Ossowskiej powinien mieć rycerz, a następnie do każdej cechy podaj po jednym przykładzie bohatera literackiego i sytuacji potwierdzającej jego rycerskość.

Cecha rycerza	Bohater literacki	Sytuacja potwierdzająca rycerskość bohatera

Wymaganie ogólne

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich oraz innych tekstów kultury.

Wymagania szczegółowe

Klasy IV–VI

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:
   11) wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych oraz określa ich cechy.
2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:
   2) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio.

Klasy VII i VIII

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:
   1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje […].

Zasady oceniania

3 pkt – poprawne określenie trzech cech, podanie odpowiadających im przykładów bohaterów oraz sytuacji potwierdzających wykazaną przez nich cechę.

2 pkt – poprawne określenie dwóch cech, podanie odpowiadających im przykładów bohaterów oraz sytuacji potwierdzających wykazaną przez nich cechę.

1 pkt – poprawne określenie jednej cechy, podanie odpowiadającego jej przykładu bohatera oraz sytuacji potwierdzającej wykazaną przez niego cechę.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 3 punkty

Cecha	Bohater	Sytuacja potwierdzająca rycerskość
waleczność	Zbyszko z Bogdańca	bohater broni chorągwi polskich wojsk w czasie bitwy pod Grunwaldem
opiekuńczość	Staś Tarkowski	Bohater opiekuje się swoją towarzyszką Nel
lojalność	Alek	bohater podejmuje próbę odbicia przyjaciela (Rudego) z rąk gestapowców

Zadanie 3. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz dobrą odpowiedź.

Aby zachować sens i poprawność językową wypowiedzenia *Szlacheckie pochodzenie* [...] *ma to do siebie, że człowiek, któremu przysługuje, jest bardziej chciwy sławy niż inni*, przymiotnik *chciwy* można zastąpić wyrazem

A. *chytry*.
B. *potrzebny*.
C. *spragniony*.
D. *zazdrosny*.

Wymaganie ogólne
II. Kształcenie językowe.
2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych [...];
6. Rozwijanie wiedzy o elementach składowych wypowiedzi […] pisemnych oraz ich funkcjach w strukturze tekstów i w komunikowaniu się.

Wymagania szczegółowe
Klasy IV–VI
2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:
   8) rozróżnia synonimy, […] rozumie ich funkcje w tekście i stosuje we własnych wypowiedziach.
Klasy VII i VIII
2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:
   1) dostrzega zróżnicowanie słownictwa [...];
   5) rozróżnia treść i zakres znaczeniowy wyrazu.

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
C

Zadanie 4. (0–2)

Przeczytaj poniższy fragment utworu.

PAPKIN
[…]
Jestem Papkin – lew Północy,
Rotmistrz sławny i kawaler –

okazując gestem wstęgi orderowe

Tak, siak, tędy i owędy.
Mądry w radzie, dzielny w boju,
Dusza wojny, wróg pokoju.
[…]

Aleksander Fredro, *Zemsta*, [w:] tegoż, *Wybór komedii*, Wrocław 2018.

Na podstawie fragmentu wypowiedzi Papkina można sądzić, że jest on rycerzem. Odwołując się do *Zemsty* Aleksandra Fredry oraz tekstu Marii Ossowskiej, uzasadnij dwoma argumentami, że Papkin nie spełnia wymagań stawianych rycerzom.

.....

.....

.....

.....

Wymagania ogólne
I. Kształcenie literackie i kulturowe.
1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich oraz innych tekstów kultury.
2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej […].
III. Tworzenie wypowiedzi.
5. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania […].

Wymagania szczegółowe
Klasy IV–VI
1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:
    9) charakteryzuje bohaterów [...] w czytanych utworach.
Klasy VII i VIII
2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:
    1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje […].
1. Elementy retoryki. Uczeń:
    4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia […] argumentów […].

Lektura obowiązkowa:
Aleksander Fredro, *Zemsta*.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne zapisanie dwóch argumentów wskazujących na znajomość zarówno tekstu Marii Ossowskiej jak i lektury obowiązkowej.
1 pkt – poprawne zapisanie jednego argumentu wskazującego na zarówno tekstu Marii Ossowskiej jak i lektury obowiązkowej.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 punkty

Argument 1. *Zgodnie z tekstem Ossowskiej rycerz powinien być odważny. Papkin nie postępuje jak rycerz, ponieważ zachował się jak tchórz w sytuacji konfliktu Cześnika z Rejentem, kiedy trzeba było odprawić murarzy.*
Argument 2. *Według Marii Ossowskiej rycerz powinien działać w słusznej sprawie, a Papkin próbuje wykorzystać spór Cześnika i Rejenta dla własnych korzyści. Nie zachowuje się uczciwie wobec nich, a według tekstu Ossowskiej rycerz powinien być lojalny.*

Zadanie 5. (0–2)

Wykorzystując <u>znaczenie</u> podanych związków frazeologicznych, ułóż zasady, których powinien przestrzegać rycerz. Kolejność wykorzystania związków frazeologicznych może być dowolna. Nie przepisuj sformułowań z ramki.

stanąć w szranki, rycerski wobec kobiet, walczyć z podniesioną przyłbicą

ZASADY RYCERZA

…….

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

Wymagania ogólne

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich oraz innych tekstów kultury.

II. Kształcenie językowe.

1. Rozwijanie rozumienia wartości języka ojczystego oraz jego funkcji w budowaniu tożsamości osobowej ucznia oraz wspólnot: […] kulturowej.

Wymagania szczegółowe
Klasy IV–VI
2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:
5) […] rozumie znaczenie [związków frazeologicznych] oraz poprawnie stosuje w wypowiedziach;
7) dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu wypowiedzi.

Zasady oceniania
2 pkt – w redakcji zasad rycerskich poprawne wykorzystanie znaczenia trzech podanych związków frazeologicznych.
1 pkt – w redakcji zasad rycerskich poprawne wykorzystanie znaczenia dwóch spośród podanych związków frazeologicznych.
0 pkt – w redakcji zasad rycerskich poprawne wykorzystanie znaczenia jednego związku frazeologicznego lub odpowiedź jest niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 2 punkty
1. *Rycerz nigdy nie unika słusznej walki.*
2. *Rycerz walczy otwarcie, nigdy z ukrycia.*
3. *Rycerz szanuje kobiety.*

Zadanie 6. (0–1)

Przeczytaj poniższą informację o Zawiszy Czarnym.

Zawisza Czarny z Garbowa, herbu Sulima, polski „rycerz bez skazy i zmazy”, wzór cnót rycerskich, głośny u współczesnych także dzięki swoim zwycięstwom w turniejach rycerskich.

Na podstawie: Władysław Kopaliński, *Słownik mitów i tradycji kultury*, Warszawa 2003.

W języku funkcjonuje frazeologizm *polegać na kimś jak na Zawiszy*. Wybierz synonimiczne do niego sformułowanie spośród podanych poniżej.

A. *być dobrej myśli*
B. *darzyć kogoś zaufaniem*
C. *brać coś za dobrą monetę*
D. *pokładać w czymś wiarę*

Wymaganie ogólne
II. Kształcenie językowe.
6. Rozwijanie wiedzy o elementach składowych wypowiedzi […] pisemnych oraz ich funkcjach w strukturze tekstów i w komunikowaniu się.

Wymagania szczegółowe
Klasy IV–VI
2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:
5) […] rozumie znaczenie [związków frazeologicznych] oraz poprawnie stosuje w wypowiedziach;
8) rozróżnia synonimy, […] rozumie ich funkcje w tekście […].

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
B

Zadanie 7. (0–2)

Przeczytaj fragment legendy *O królu Arturze i rycerzach Okrągłego Stołu*.

Merlina posłano, aby na całej ziemi angielskiej pięćdziesięciu najbardziej szlachetnych i najwaleczniejszych rycerzy wyszukał. Mieli oni dopełnić liczby wybranych, godnych zasiąść u Okrągłego Stołu. […]

Król Artur wielki Zakon Okrągłego Stołu założył, którego sława miała przetrwać wieki. Stu dwudziestu ośmiu rycerzy zaprzysięgło wówczas zwać się rycerzami Okrągłego Stołu, zasię co roku, w pierwszy dzień Zielonych Świątek, miano nowych dobierać, którzy się godnymi tego okazali. […]

Tedy bardzo uroczyście każdy z wybranych rycerzy rycerstwo prawdziwe ślubował, solennie przyrzekając – pod utratą życia, czci rycerskiej i łaski króla Artura – żadnym podłym czynem się nie splamić, królowi swemu wiernie służyć, zmiłowanie proszącym oto okazać, wobec dam zawsze dwornie się zachować i z wszelką im spieszyć pomocą, w walce o sprawę niesłuszną i zysk ziemski na celu mającą udziału nie brać.

Zaprzysięgli to wszyscy rycerze Okrągłego Stołu, młodzi i starzy zarówno. Albowiem największa to wówczas hańba była rycerski honor splamić; przeciwnie – niezachwianie, dzielnie, dwornie i wiernie postępując, czci rycerskiej godnym się okazać było najwyższym życia celem.

U. Waldo Cutler, *O królu Arturze i rycerzach Okrągłego Stołu*, tłum. F. Kruszewska

7.1. Wyjaśnij, w jakim znaczeniu został użyty w podanym zdaniu podkreślony wyraz:
Albowiem największa to wówczas hańba była rycerski honor splamić.

……

7.2. Podaj inne znaczenie wyrazu *splamić*.

……

Wymagania ogólne
II. Kształcenie językowe.
6. Rozwijanie wiedzy o elementach składowych wypowiedzi […] pisemnych oraz ich funkcjach w strukturze tekstów i w komunikowaniu się.

Wymaganie szczegółowe
Klasy IV–VI
2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:
4) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi; rozpoznaje wyrazy wieloznaczne, rozumie ich znaczenie w tekście […].

7.1. (0–1)
Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
wyraz *splamić* został użyty w zdaniu w znaczeniu *popełnić niegodny czyn*

7.2. (0–1)
Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
splamić – pobrudzić, zrobić plamę

Zadanie 8. (0–1)

Czy król Artur, przyjmując rycerzy do Zakonu Okrągłego Stołu, kierował się zasadami etosu rycerskiego, opisanymi przez Marię Ossowską? Uzasadnij swoją odpowiedź.

.....

.....

Wymaganie ogólne
I. Kształcenie literackie i kulturowe.
1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich oraz innych tekstów kultury.

Wymagania szczegółowe
Klasy IV–VI
2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:
2) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio.
Klasy VII i VIII
2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:
1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje […].

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna wynikająca z obu tekstów.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź oceniona na 1 punkt
Tak. Król Artur kierował się zasadami etosu rycerskiego, przedstawionymi przez Marię Ossowską. Wybrani rycerze musieli złożyć ślubowanie, że będą walczyć w słusznej sprawie i przestrzegać rycerskiego kodeksu, zachowywać godność i honor.

Zadanie 9. (0–1)

Wykorzystując zasady etosu rycerskiego, opisane przez Marię Ossowską, sformułuj argument, którym potwierdzisz, że postawy Bilba i jego towarzyszy, bohaterów utworu Tolkiena pt. *Hobbit, czyli tam i z powrotem* można określić jako rycerskie.

.....

.....

Wymagania ogólne
I. Kształcenie literackie i kulturowe.
1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich oraz innych tekstów kultury.
2. Znajomość wybranych utworów z literatury […] światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii.
III. Tworzenie wypowiedzi.
5. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania […].

Wymagania szczegółowe
Klasy IV–VI
1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:
   9) charakteryzuje bohaterów [...] w czytanych utworach.
Lektura obowiązkowa:
John Ronald Reuel Tolkien, *Hobbit, czyli tam i z powrotem*.
Klasy VII i VIII
1. Elementy retoryki. Uczeń:
   4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia […] argumentów […].

Zasady oceniania
1 pkt – sformułowanie poprawnego argumentu świadczącego o znajomości lektury obowiązkowej.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi ocenione na 1 punkt

- *Byli rycerscy, ponieważ udali się w podróż i podjęli próbę odzyskania skarbów, wiedząc, że strzeże ich smok, którego trudno będzie pokonać.*
- *Ich postawy można określić jako rycerskie, ponieważ bronili dzielnie słusznej sprawy i nie tylko próbowali odzyskać zagrabioną własność krasnoludów, ale pokonać zło, które szerzyło się w świecie.*

Zadanie 10. (0–2)

10.1. Wpisz w odpowiednie miejsca tabeli podane wyrazy w taki sposób, aby utworzyły rodzinę wyrazów.

1. *rycerski* **2.** *rycerstwo* **3.** *rycerz*

Wyraz podstawowy	

Wyraz pochodny		Wyraz pochodny

10.2. Przekształć podane wypowiedzenie złożone na zdanie pojedyncze. Zachowaj sens zdania.

Od rycerza oczekiwano, by był nieustannie zaprzątnięty swoją sławą.

……

……

Wymaganie ogólne

II. Kształcenie językowe.

6. Rozwijanie wiedzy o elementach składowych wypowiedzi […] pisemnych oraz ich funkcjach w strukturze tekstów i w komunikowaniu się.

Wymagania szczegółowe

Klasy IV–VI

1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń:
   13) przekształca konstrukcje składniowe, np. zdania złożone w pojedyncze […].

Klasy VII i VIII

1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń:
   2) rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny; […] rozpoznaje rodzinę wyrazów […].
2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:
   5) rozróżnia treść i zakres znaczeniowy wyrazu.

10.1. (0–1)
Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Wyraz podstawowy: *rycerz*; wyrazy pochodne: *rycerstwo*, *rycerski*.

10.2. (0–1)
Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Od rycerza oczekiwano nieustannego zaprzątnięcia jego sławą.

Zadanie 11. (0–3)

Zredaguj ogłoszenie na szkolną stronę internetową, w którym zachęcisz koleżanki i kolegów do udziału w pokazie filmów o turniejach rycerskich. Użyj dwóch argumentów.
Uwaga: W ocenie wypowiedzi będzie brana pod uwagę poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna.

AKTUALNOŚCI

Dodano: 5 minut temu

Pokaz filmów o turniejach rycerskich

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Wymagania ogólne
II. Kształcenie językowe.
6. Rozwijanie wiedzy o elementach składowych wypowiedzi […] pisemnych oraz ich funkcjach w strukturze tekstów i w komunikowaniu się.
III. Tworzenie wypowiedzi.
1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi […] pisemnych.
5. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania […].

Wymagania szczegółowe

Klasy IV–VI

2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:
   3) używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej;
   7) dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu wypowiedzi.
4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:
   1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje reguły pisowni;
   2) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych [...].
2. Mówienie i pisanie. Uczeń:
   1) tworzy spójne wypowiedzi w formach gatunkowych: [...] ogłoszenie [...].

Zasady oceniania

Treść i forma:

2 pkt	treść zgodna z poleceniem, uwzględnione 2 argumenty; uwzględnionych 5 elementów dotyczących formy: kto ogłasza? dla kogo? o czym? kiedy się odbywa? gdzie się odbywa?
1 pkt	treść zgodna z poleceniem, uwzględnione 2 argumenty; uwzględnione 4 elementy dotyczące formy: kto ogłasza? ORAZ/ALBO dla kogo? ORAZ/ALBO o czym? ORAZ/ALBO kiedy się odbywa? ORAZ/ALBO gdzie się odbywa?
0 pkt	treść niezgodna z poleceniem ALBO treść zgodna z poleceniem, ale uwzględnione tylko 3 elementy dotyczące formy: kto ogłasza? ORAZ/ALBO dla kogo? ORAZ/ALBO o czym? ORAZ/ALBO kiedy się odbywa? ORAZ/ALBO gdzie się odbywa?

Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna:

1 pkt – łącznie nie więcej niż trzy błędy (językowe, ortograficzne, interpunkcyjne).

0 pkt – łącznie cztery lub więcej błędów (językowych, ortograficznych, interpunkcyjnych).

Uwagi.

- *Jeżeli uczeń uwzględnia 5 elementów ogłoszenia, a podaje tylko jeden argument, w kryterium „Treść i forma" otrzymuje 1 punkt.*
- *Kategorie „Treść i forma" oraz „Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna" oceniamy rozłącznie.*

Przykładowa odpowiedź oceniona na 3 punkty

AKTUALNOŚCI

Dodano: 5 minut temu

Pokaz filmów o turniejach rycerskich

Samorząd informuje uczniów naszej szkoły o wydarzeniu, które rozpocznie się w środę 20.09.2024 roku o godzinie 17.00 przed Gminnym Ośrodkiem Kultury. Klasa VIIb przygotuje pokaz filmów o turniejach rycerskich. Można będzie zobaczyć średniowieczne stroje i zbroje. Każdy uczeń będzie mógł wziąć udział w quizie z atrakcyjnymi nagrodami.

Uczeń uzyskał 3 punkty za to rozwiązanie, w tym:

- 2 punkty za treść i formę – pełna realizacja wymagań dotyczących formy (uwzględnienie adresata, nadawcy, celu oraz miejsca i czasu wydarzenia), treści (zgodna z poleceniem, podanie dwóch argumentów uwzględniających zachętę do udziału w wydarzeniu);
- 1 punkt za poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną – w pełni poprawny zapis.

Tematy wypracowań. Wypracowania o charakterze argumentacyjnym

Temat 1. (0–20)

Każdy jest w życiu za kogoś lub za coś odpowiedzialny. Napisz rozprawkę, w której rozważysz, na czym polegała odpowiedzialność wybranych przez Ciebie bohaterów literackich. Odwołaj się do wybranej lektury obowiązkowej oraz do innego utworu literackiego. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 150 wyrazów.

Wymagania ogólne

I. Kształcenie literackie i kulturowe.
1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich […].
2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii.
3. Kształtowanie umiejętności uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej, szczególnie w jej wymiarze symbolicznym i aksjologicznym.
II. Kształcenie językowe.
2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych oraz formowanie odpowiedzialności za własne zachowania językowe.
5. Kształcenie umiejętności poprawnego mówienia oraz pisania zgodnego z zasadami […] pisowni polskiej.
III. Tworzenie wypowiedzi.
1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi […] pisemnych.
4. Rozwijanie umiejętności stosowania środków stylistycznych i dbałości o estetykę tekstu oraz umiejętność organizacji tekstu.

Wymagania szczegółowe

I. Kształcenie literackie i kulturowe.
1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:
Klasy IV–VI
9) charakteryzuje […] narratora i bohaterów w czytanych utworach;
12) określa tematykę oraz problematykę utworu;
15) objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach;
16) przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia;
18) wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach […].
Klasy VII i VIII
7) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji;
8) określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich;
9) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi.

III. Tworzenie wypowiedzi.
Klasy VII i VIII
1. Elementy retoryki. Uczeń:
   1) funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę;
   2) gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi; redaguje plan kompozycyjny własnej wypowiedzi;
   3) tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych;
   4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych;
   5) odróżnia przykład od argumentu;
   6) przeprowadza wnioskowanie jako element wywodu argumentacyjnego;
   7) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie.
2. Mówienie i pisanie. Uczeń:
   1) tworzy spójne wypowiedzi w formach gatunkowych: […] rozprawka […].

Zasady oceniania
Opis zasad oceniania zadań otwartych rozszerzonej odpowiedzi (wypracowań) znajduje się na s. 9.–15. *Informatora*.

Przykładowe ocenione wypracowanie

Być odpowiedzialnym to znaczy być dobrym, to znaczy troszczyć się o kogoś lub o coś. Być odpowiedzialnym, to także znaczy umieć zrezygnować np. z własnej wygody. Bohaterem, którego można nazwać odpowiedzialnym, jest Mały Książę.

Chłopiec troszczy się o swój dom. Codziennie obserwuje swoją planetę i sprawdza, czy nie wyrastają na niej chwasty, które mogą zaszkodzić dobrym i pożytecznym roślinom. Wie, że zło jest łatwe do usunięcia tylko wtedy, gdy jest małe. Gdy wymknie się spod kontroli, może zniszczyć cały świat. Człowiek powinien być czujny, powinien obserwować wszystko wokół siebie i reagować na zło. Mały baobab przecież nie zagraża planecie, podobnie jak nie jest tragedią pokazanie niechęci drugiemu człowiekowi – ale duży baobab planetę rozsadzi, a agresja, brak tolerancji to przyczyny niejednej wojny.

Można więc powiedzieć, że Mały Książę był odpowiedzialny za istnienie swojego małego świata, zanim jeszcze poznał od Lisa tajemnicę oswajania.

A o jakiej odpowiedzialności można mówić w przypadku innych bohaterów literackich?

Odpowiedzialność za kraj widoczna jest u bohaterów „Kamieni na szaniec". Zośka, Alek i Rudy należą do tajnych organizacji. Zarówno działania w Małym Sabotażu, jak i dywersji, narażały ich na niebezpieczeństwo. Jednak Ojczyzna w ich życiu była najważniejsza i dlatego jej oddali to, co mieli najcenniejszego – własne życie.

O innym rodzaju odpowiedzialności jest mowa w powieści „Krzyżacy". Maćko z Bogdańca to rycerz, który wychowywał swojego osieroconego bratanka. Swoją misję wykonywał z tak ogromnym zaangażowaniem, że zdarzało mu się prawie złamać honor rycerski, gdy zaproponował młodzieńcowi ucieczkę z więzienia w przebraniu. Dobro bratanka było dla Maćka najważniejsze.

Opisani bohaterowie literaccy są osobami odpowiedzialnymi: za bliskich, za ojczyznę, za planetę. I choć skutki tej odpowiedzialności były różne, wszyscy bohaterowie realizowali swoje obowiązki.

1. Realizacja tematu wypowiedzi: 2 pkt – forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu – rozprawka; zostały uwzględnione pozostałe elementy polecenia – uczeń odwołuje się do przytoczonego fragmentu *Małego Księcia*, do całego utworu oraz do innych utworów literackich; wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
2. Elementy retoryczne: 5 pkt – pogłębiona argumentacja; argumenty zilustrowane trafnymi przykładami z lektur; argumenty uporządkowane (uczeń zaczyna od odpowiedzialności za planetę – *Mały Książę*; przechodzi do argumentów dotyczących ojczyzny – *Kamienie na szaniec*, a kończy pracę argumentem odnoszącym się do rodziny – *Krzyżacy*).
3. Kompetencje literackie i kulturowe: 2 pkt – funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (odniesienia do utworu w kontekście tematu), funkcjonalne wykorzystanie innych tekstów literackich; poprawność rzeczowa.
4. Kompozycja tekstu: 2 pkt – zgodna z formą wypowiedzi, wypowiedź spójna i logiczna podzielona na funkcjonalne, graficznie wyodrębnione akapity.
5. Styl: 2 pkt – odpowiedni do treści i formy wypowiedzi, jednolity.
6. Język: 4 pkt – szeroki zakres środków językowych (zróżnicowana składnia, leksyka) umożliwiających pełną i swobodną realizację tematu.
7. Ortografia: 2 pkt – praca bez błędów ortograficznych.
8. Interpunkcja: 1 pkt – praca bez błędów interpunkcyjnych.

Temat 2. (0–20)

Napisz przemówienie, w którym zachęcisz rówieśników do czytania książek. Podaj przykład bohatera literackiego, którego życie zmieniło się pod wpływem książki. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 150 wyrazów.

Wymagania ogólne

I. Kształcenie literackie i kulturowe.
1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich […].
2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii.
3. Kształtowanie umiejętności uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej, szczególnie w jej wymiarze symbolicznym i aksjologicznym.
II. Kształcenie językowe.
2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych oraz formowanie odpowiedzialności za własne zachowania językowe.
5. Kształcenie umiejętności poprawnego mówienia oraz pisania zgodnego z zasadami […] pisowni polskiej.
III. Tworzenie wypowiedzi.
1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi […] pisemnych.
4. Rozwijanie umiejętności stosowania środków stylistycznych i dbałości o estetykę tekstu oraz umiejętność organizacji tekstu.

Wymagania szczegółowe

I. Kształcenie literackie i kulturowe.
1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:
Klasy IV–VI
9) charakteryzuje […] narratora i bohaterów w czytanych utworach;
12) określa tematykę oraz problematykę utworu;
15) objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach;
16) przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia;
18) wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach […].
Klasy VII i VIII
7) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji;
8) określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich;
9) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi.

III. Tworzenie wypowiedzi.
Klasy VII i VIII
1. Elementy retoryki. Uczeń:
   1) funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę;
   2) gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi; redaguje plan kompozycyjny własnej wypowiedzi;
   3) tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych;
   4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych;
   5) odróżnia przykład od argumentu;
   6) przeprowadza wnioskowanie jako element wywodu argumentacyjnego;
   7) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie.
2. Mówienie i pisanie. Uczeń:
   1) tworzy spójne wypowiedzi w formach gatunkowych: […] przemówienie […].

Zasady oceniania

Opis zasad oceniania zadań otwartych rozszerzonej odpowiedzi (wypracowań) znajduje się na s. 9.–15. *Informatora*.

Przykładowe ocenione wypracowanie

Drogie Koledzy i Koleżanki!

Dzisiaj chcę Was przekonać do czytania książek. To zajęcie może Wam się wydawać nudne, ale tak wcale nie musi być. Można spojrzeć na tych osób, którzy czasami sięgają po jakąś lekturę. Z takimi osobami rozmawia się ciekawie. Można im zadawać różne pytania, a oni często znają odpowiedzi, a też umieją powiedzieć, co sami myślą na ten temat.

Więc sądzę, że czytanie książek rozwija wyobraźnię i poszerza wiedzę.

Również lektury szkolne pokazują nam, że bohaterowie czytali książki. Jednym z nich był Skawiński, to bohater „Latarnika”. Skawiński brał udział w powstaniu listopadowym i dlatego musiał emigrować z kraju. Wędrował się po całym świecie i szukał pracy. Wszędzie czuł się obcy. Dopiero w Aspinwall znalazł spokój. I tutaj stała się rzecz dziwna. W ręki starca wpadła książka, był to „Pan Tadeusz”. To zupełnie odmieniło życie Skawińskiego. Przede wszystkim zmieniło się jego uczucie dla ojczyzny – Skawiński znów poczuł się Polakiem kochając swój kraj, za wolność którego walczył. Niestety musiał opuścić latarnię, bo w czasie, gdy on czytał i zapomniał zapalić latarnię, o skały rozbił się statek. Bohater z tego powodu stracił pracę w latarni.

Wynika z tego, że książki mogą czasami bardzo zmienić życie człowieka. Zawsze jednak warto je czytać.

1. Realizacja tematu wypowiedzi: 2 punkty – wypowiedź zgodna z formą wskazaną w poleceniu (przemówienie), zawiera wszystkie elementy określone w poleceniu (zachęcenie rówieśników do czytania książek; przywołanie bohatera literackiego – latarnika, którego życie zmieniło się pod wpływem książki); w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu (roli książek).
2. Elementy retoryczne: 3 punkty – powierzchowna argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości; jeden argument, który nie został zilustrowany odpowiednim przykładem.
3. Kompetencje literackie i kulturowe: 1 punkt – częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej (przywołana lektura jest luźno związana ze sformułowanym argumentem); poprawność rzeczowa.
4. Kompozycja tekstu: 1 pkt – kompozycja zgodna z formą wypowiedzi; graficznie wyodrębnione akapity; usterki w zakresie spójności między akapitami;
5. Styl: 2 pkt – odpowiedni do treści i formy wypowiedzi, jednolity.
6. Język: 3 pkt – odpowiedni zakres środków językowych (składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu), dziewięć błędów językowych.
7. Ortografia: 2 pkt – praca bez błędów ortograficznych.
8. Interpunkcja: 1 pkt – praca bez błędów interpunkcyjnych.

Tematy wypracowań. Wypracowania o charakterze twórczym

Temat 1. (0–20)

Napisz opowiadanie o spotkaniu jednego z bohaterów wybranej lektury obowiązkowej z bohaterem innego utworu literackiego, w czasie którego jeden z nich przedstawi najśmieszniejszą sytuację ze swojego życia. Wypracowanie powinno dowodzić, że dobrze znasz wybranych bohaterów literackich. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 150 wyrazów.

Wymagania ogólne

I. Kształcenie literackie i kulturowe.
1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich […].
2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii.
3. Kształtowanie umiejętności uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej, szczególnie w jej wymiarze symbolicznym i aksjologicznym.
II. Kształcenie językowe.
2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych oraz formowanie odpowiedzialności za własne zachowania językowe.
5. Kształcenie umiejętności poprawnego mówienia oraz pisania zgodnego z zasadami […] pisowni polskiej.
III. Tworzenie wypowiedzi.
1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi […] pisemnych.
4. Rozwijanie umiejętności stosowania środków stylistycznych i dbałości o estetykę tekstu oraz umiejętność organizacji tekstu.

Wymagania szczegółowe

I. Kształcenie literackie i kulturowe.
1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:
Klasy IV–VI
9) charakteryzuje […] narratora i bohaterów w czytanych utworach;
12) określa tematykę oraz problematykę utworu;
15) objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach;
16) przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia;
18) wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach […].
Klasy VII i VIII
7) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji;
8) określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich;
9) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi.
III. Tworzenie wypowiedzi.
Klasy IV–VI
2. Mówienie i pisanie. Uczeń:
1) tworzy spójne wypowiedzi w formach gatunkowych: […] opowiadanie (twórcze […]) […].

Klasy VII i VIII

1. Elementy retoryki. Uczeń:
   1) funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę;
   2) gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi […];
   3) tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami […].

Zasady oceniania

Opis zasad oceniania zadań otwartych rozszerzonej odpowiedzi (wypracowań) znajduje się na s. 9.–15. *Informatora*.

Przykładowe ocenione wypracowanie

Późnym wieczorem Rejent Milczek za oknem zobaczył dziwny osobę. Nie myśląc długo, pobiegł po zamkowych schodach na dół. Zobaczył coś dziwnego. Na chudym koniu siedział stary rycerz w zbroi. Powoli podjechał się do Rejenta, po czym powiedział:

– Jestem waleczny rycerz Don Kichot z La Manchy. Poszukuję damy mojego serca, Dulcynei. Czy w tym zamku znajdę Dulcyneę?

– Drogi rycerzu – powiedział szlachcic. – Witaj w murach tego zamku. Jestem Rejent Milczek, to mój zamek… a właściwie jego połowa, ale z tego, co wiem, nie mieszka tu żadna Dulcynea.

Rycerz posmutniał.

– Cóż, będę szukał dalej. Przysiągłem, że honoru mej damy bronić będę do śmierci. Nawet, gdy mam stanąć do pojedynku ze wszystkimi olbrzymami, które żyją w tym kraju! – krzyczał rycerz.

– Ciszej, proszę, mam bardzo wrażliwy słuch – powiedział Rejent.

Rycerz nadal mówił wielkim głosem:

– Pamiętam najtrudniejszy pojedynek, który stoczyłem. Olbrzym miał potężne ramiona, które wciąż kręcił i machał jak skrzydłami. Większy był od mnie, ale i tak pokonałem go bez wysiłku. Honor mojej Dulcynei został uratowany, ale nie rozumiem, dlaczego świadkowie śmiali się i mówili potem, że walczyłem z… wiatrakiem…

– Ciii – powtórzył swoją prośbę Rejent.

Rycerz zsiadł ze swego konia i oni poszli do komnaty Rejenta.

– Długo już tak poszukujesz damy swego serca?

– Och, życie całe – westchnął.

– Rozumiem cię, ja także chcę znaleźć towarzyszkę życia, bo samotność mi ostatnio dokucza. I żeby jeszcze była bogata!... Nawet staram o pewną damę, Podstolinę. Cześnik, mój sąsiad, także ją podoba, ale on jest schorowany. Nie wiem, czy starczy mu sił i zdrowia… ale… Jeśli taka wola nieba, z nią się zawsze zgadzać trzeba… – Na ustach Rejenta pojawił się wyraz udawanego smutku.

– A jeśli Podstolina odmówi ci swej ręki, czy będziesz o nią walczył?

Rejent spojrzał groźnie na rycerza i odpowiedział szybko:

– Chyba już najwyższy czas, abyś pojechał w dalszą drogę.

Don Kichot założył na głowę hełm i powoli poszedł do drzwi.

– Dziękuję za gościnę i rozmowę. Jadę pokonać wszystkie olbrzymy, które spotkam na mojej drodze do ukochanej. Muszę ją odnaleźć.

– Bywaj zdrów.

1. Realizacja tematu wypowiedzi: 2 punkty – wypowiedź zgodna z formą wskazaną w poleceniu (opowiadanie twórcze); zawiera wszystkie elementy określone w poleceniu (spotkanie bohatera *Zemsty* z innym bohaterem literackim – Don Kichotem – przedstawienie najśmieszniejszej sytuacji); w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
2. Elementy twórcze: 5 punktów – funkcjonalna narracja; logiczny układ zdarzeń; urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie: opisu, charakterystyki bohaterów, określenie czasu i miejsca akcji, dialog, puenta; twórcze wykorzystanie treści *Zemsty* i *Don Kichota*.
3. Kompetencje literackie i kulturowe: 1 punkt – funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej oraz innego tekstu literackiego; błąd rzeczowy dotyczący starań Rejenta o Podstolinę.
4. Kompozycja tekstu: 2 pkt – zgodna z formą wypowiedzi, wypowiedź spójna i logiczna podzielona na funkcjonalne, graficznie wyodrębnione akapity.
5. Styl: 2 pkt – odpowiedni do treści i formy wypowiedzi, jednolity.
6. Język: 4 pkt – odpowiedni zakres środków językowych (prosta składnia, wystarczająca leksyka) umożliwiających pełną realizację tematu, dziewięć błędów językowych.
7. Ortografia: 2 pkt – praca bez błędów ortograficznych.
8. Interpunkcja: 1 pkt – 2 błędy interpunkcyjne.

Temat 2. (0–20)

Napisz opowiadanie o przygodzie z bohaterem wybranej lektury obowiązkowej, którego pomoc sprawiła, że Wasza przygoda zakończyła się szczęśliwie. Wypracowanie powinno dowodzić, że dobrze znasz wybraną lekturę obowiązkową. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 150 wyrazów.

Pewnego letniego wieczoru, zdecydowałam się wybrać na spacer. Założyłam bluzę i udałam się na piękną polanę znajdującą się obok lasu. Było to moje ulubione miejsce i uwielbiałam tu przebywać, podziwiając piękno natury. Siedziałam rozmarzona na trawie, oglądając zachód słońca. Nagle usłyszałam chichot, dobiegający zza drzewa. Zdezorientowana podniosłam się z ziemi i podeszłam do miejsca, z którego dobiegał dźwięk. Wtem ujrzałam niskiego chłopca o blond włosach, który posyłał mi ciepły, serdeczny uśmiech.

– Kim ty jesteś? – zapytałam zdziwiona.

– Nazywam się Mały Książę – odpowiedział mi chłopiec.

Uniosłam jedną brew do góry, wciąż zaskoczona.

– A ty? Jak się nazywasz? – spytał blondyn.

– Amelia – odrzekłam krótko, a on skinął głową.

Po paru minutach, Mały Książę zaczął rozmowę na temat przyjaźni. Chętnie słuchał jak opowiadam mu o swoim najlepszym przyjacielu i o relacji między nami. Chłopiec zadawał też bardzo dużo pytań ze względu na swoją ciekawość. Aczkolwiek nie przeszkadzało mi to, ponieważ czułam się wysłuchiwana i byłam szczęśliwa, że ktoś jest zainteresowany tym, co mówię. Niespodziewanie opierając się dłonią o drzewo, skaleczyłam się. Syknęłam z bólu i szybko odsunęłam się od drzewa. Spojrzałam na swój nadgarstek gdzie znajdowała się bolesna rana, która krwawiła.

– Krwawisz – zauważył Mały Książę.

Sięgnął do kieszeni swojego ubrania i wyjął małą buteleczkę wody. Ostrożnie polał mi nią moją ranę, a następnie wyciągnął też bandaż, którym owinął mój ranny nadgarstek.

– Dziękuję za pomoc – podziękowałam z uśmiechem, gdy mój towarzysz skończył mnie opatrywać.

– Nie ma za co. Ja dziękuję za rozmowę. Teraz muszę Cię opuścić. Do zobaczenia kiedyś, Amelio – powiedział jasnowłosy, żegnając się ze mną.

– Do zobaczenia – powtórzyłam po nim.

Mały Książę uśmiechnął się uprzejmie i niebawem odszedł. Niebo zaczęło się ściemniać, dlatego ja również uznałam, że czas wracać do domu.

Wracając do domu, myślałam o moim nowym przyjacielu i o tym jak mi pomógł, opatrując moją ranę. Było to bardzo miłe z jego strony. On zaś podziękował mi za rozmowę z nim, co pokazywało, iż chłopiec doceniał niewielkie, ludzkie rzeczy takie jak właśnie rozmawianie ze sobą. Było to urocze i sprawiło, że zapamiętałam chłopca pozytywnie. Naprawdę warto zwracać uwagę na małe, miłe rzeczy i być za nie wdzięcznym. Właśnie tego nauczył mnie Mały Książę i to sprawiło, że czuję się szczęśliwszym, lepszym człowiekiem.

1. Realizacja tematu wypowiedzi: 2 punkty – wypowiedź zgodna z formą wskazaną w poleceniu (opowiadanie twórcze); zawiera wszystkie elementy określone w poleceniu (przygoda z bohaterem lektury obowiązkowej, szczęśliwe zakończenie); w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
2. Elementy twórcze: 5 punktów – funkcjonalna narracja; logiczny układ zdarzeń; urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie: opisu, charakterystyki bohaterów, określenie czasu i miejsca akcji, dialog, puenta.
3. Kompetencje literackie i kulturowe: 2 punkty – funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej oraz innego tekstu literackiego; poprawność rzeczowa.
4. Kompozycja tekstu: 2 pkt – zgodna z formą wypowiedzi, wypowiedź spójna i logiczna podzielona na funkcjonalne, graficznie wyodrębnione akapity.
5. Styl: 2 pkt – odpowiedni do treści i formy wypowiedzi, jednolity.
6. Język: 4 pkt – odpowiedni zakres środków językowych umożliwiających pełną realizację tematu.
7. Ortografia: 2 pkt – praca bez błędów ortograficznych.
8. Interpunkcja: 1 pkt – praca bez błędów interpunkcyjnych.

JĘZYK POLSKI
Egzamin ósmoklasisty

JĘZYK POLSKI
Egzamin ósmoklasisty

JĘZYK POLSKI
Egzamin ósmoklasisty